

SXEDIO.76B

25.11.1930: ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ 1931 ΣΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η συζήτηση για τον Προϋπολογισμό του 1931 στο Νομοθετικό Συμβούλιο που άρχισε στις 25 Νοεμβρίου, συνεχίστηκε και την επομένη και για πολλές ακόμα ημέρες.

Τα πρακτικά της συνεδρίας στις 26 Νοεμβρίου έχουν ως εξής:

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Προς το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον απέβλεψα όχι μόνον άνευ συμπαθείας, αλλά και μετά δέους. Καλούμεθα να ψηφίσωμεν και εγκρίνωμεν μίαν δαπάνην εκ λιρών 706,542 εκ των οποίων ποσόν εκ λιρών 397,586, ήτοι πλέον του 56% αποτελεί προσωπικές απολαβάς, αφήνω δε τα ποσά τα οποία προέρχονται είτε δυνάμει Βασιλικών Διαταγμάτων, είτε διά νόμου και διατίθενται διά προσωπικές απολαβάς διαφεύγοντα τον έλεγχο του Συμβουλίου τούτου, βεβαίως θα ήθελα να περιορισθώ εις το υπό συζήτησιν νομοσχέδιον χωρίς να γίνη ανάγκη συγκρίσεως προς άλλας χώρας, αλλά μου φαίνεται ότι είναι λίαν διδακτική εις κάθε Κυβέρνησιν η σύγκρισις προς άλλας διαχειρίσεις άλλων χωρών.

ΡΩΣΣΙΔΗΣ: Ερωτώ, ως προς το 56% αν περιλαβάνη και άλλο ποσό προσωπικών απολαβών εκ των γενικών εξόδων.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Εις απάντησιν της ερωτήσεως πληροφορώ το έντιμον μέλος ότι απεδέχθη τους αριθμούς τους οποίους αυτό το νομοσχέδιον απεδέχθη ως προσωπικές απολαυάς. Αλλά προσεκτική εξέτασις του δοθέντος εις ημάς λεπτομερούς αντιγράφου του προϋπολογισμού αποδεικνύει ότι το ποσοστόν αυτό ηύξανε ακόμη περισσότερο, εάν περιλάβωμεν και κονδύλια άλλων κατηγοριών, τα οποία πρακτικώς θα κατέληγον εις προσωπικές απολαυάς.

ΑΠ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Υπό τας προσωπικές απολαυάς

δέον να νοηθούν οι καθορισθέντες μισθοί μόνον.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Λέγω ότι π. χ. τα επιδόματα τα διδόμενα εις Αγγλους υπαλλήλους διά μεταβάσεις των εις Αγγλίαν πρέπει να περιληφθούν εις τας προσωπικάς απολαυάς. Ελεγα ότι μια σύγκρισις θα ήτο αρκετά διδακτική, διότι εγώ τουλάχιστον δεν έχω συναντήσει προϋπολογισμόν οιασδήποτε χώρας εις τον οποίον αι προσωπικά απολαυαί να απορροφούν τόσον μεγάλον προσοστόν επί του όλου ποσού του προϋπολογισμού. Εκτός της πρώτης αυτής παρατηρήσεως της δυσαναλογίας των προσωπικών απολαυών, την οποίαν καθώρισα ούτω, ο καλούμενος να δώση την ψήφον του εις τον υπό συζήτησιν προϋπολογισμόν έχει να κάμη **3** άλλας σκέψεις:

1). Διά να αποφασίσωμεν να κάμωμεν αυτήν την δαπάνην, πρέπει να ήμεθα βέβαιοι προηγουμένως ότι θα πραγματοποιήσωμεν τας προσόδους επί των οποίων θα βασίσωμεν την δαπάνην αυτήν.

2). Εάν δεχθώμεν ότι θα πραγματοποιηθή η πρόσοδος αύτη, θα σκεφθώμεν αν πρέπει να κάμωμεν αυτήν την δαπάνην εις στιγμήν κατά την οποίαν αφήνει εις τον προϋπολογισμόν έλλειμμα εκ λιρών **70,000** και μάλιστα δαπαπνά λ. **48,920** εκ του αποθεματικού.

3). Εάν όλα έχουν καλώς, θα σκεφθώμεν εάν η κατανομή της δαπάνης, περιέχη παν ό,τι είναι αναγκαίον να εξοδευθή, και δεν περιέχει πράγματα τα οποία δεν είναι αναγκαία και χρήσιμα διά τον τόπον. Τας **3** αυτάς σκέψεις θα κάμη το Συμβούλιον διά να κανονίση την ψήφον του και θα μου επιτραπή εν συντόμω να εκθέσω τας σκέψεις μου επί των τριών αυτών σημείων.

1ον. Νομίζω ότι οι υπολογισμοί επί των οποίων εβασίσθημεν διά τας προσόδους αυτάς ορμώνται εκ πνεύματος αδιορθώτου αισιοδοξίας. Βεβαίως ουδέποτε θα μεφθώμεν τον έντ. Αρχιτελώνην ή οιονδήποτε άλλον, διότι θα ηπατάτο εις τους υπλογισμούς του. Ο έντ. Αρχιτελώνης ο ίδιος εις το σχετικόν υπόμνημα, όπερ μας διενεμήθη, αναφερόμενος εις την πρόβλεψιν διά

τας τελωνειακά εισπράξεις του προσεχούς έτους, λέγει ότι δεν αξιολογεί ότι είναι προφήτης, ημείς εδώ καλούμεθα να στηριχθώμεν εις τας προβλέψεις του και να δαπανήσωμεν τα ποσά τα οποία ζητούνται εκ των προτέρων και τα οποία προβλέπει ότι θα εισπραχθούν.

Ο κακός οικονομικός υπολογισμός είναι ότι εφόσον ο ίδιος ο Αρχιτελώνης δεν μας βεβαιολογεί ότι θα εισπραχθή το ποσόν, ημείς εδώ καλούμεθα να το δαπανήσωμεν εκ των προτέρων καίτοι αμφίβολον αν θα εισπραχθή και κατ' αυτόν τον λέγον. Κατά το 1930 οι υπολογισμοί του έντ. Ασχιτελώνου υπήρξαν εσφαλμένοι κατά λ. 70,000.

ΑΠ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Ο Προϋπολογισμός τότε είχε παρασκευασθή προ της οικονομικής καχεξίας, ήτις επηκολούθησε.

ΤΡΙΑΝΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Ακριβώς επειδή έχω αυτό υπ' όψιν μου, είπα, εξ αρχής ότι δεν εννοώ να μεμφθώ τον έντ. Αρχιτελώνην, εάν επλανήθη εις τους υπολογισμούς του. Αλλά ωμίλησα και περί της αδιορθώτου απαισιοδοξίας, διότι εφέτος εν γνώσει της οικονομικής αυτής καχεξίας εξακολουθούμεν να είμεθ αισιόδοξοι. Η κατάσταση καθ' ημάς δεν είναι δυνατόν να είναι καλυτέρα κατά το 1931. Τούτο δε εκτός των λόγων, ους ανέφεραν προλαλήσαντες και διά τον εξής ακόμη λόγον. Η οικονομική δυσπραγία επέφερε πτωχεύσεις μεγάλων οίκων εν κύπρω. Αι πτωχεύσεις αυταί επηρέασαν ουσιωδώς τη πίστιν ην παρέχουν αι τράπεζαι εις τους εμπόρους και καθώς μέγα μέρος της εισαγωγής εις την αγοράν γίνεται επί τη βάσει πιστώσεων κατ' ανάγκην περιοριζομένων των πιστώσεων, περιορίζεται και η εισαγωγή.

ΕΓΓΙΟΥΠ: Δύναται το έντ. μέλος να μας είπη πόσαι πτωχεύσεις έλαβον χώραν εις Αμερικήν και καί Αίγυπτον;

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ: Πάντως η πληροφορία δεν θα είναι παρήγορος διά την κατάστασιν μας... Προχωρών, λέγω ότι οι πτωχεύσαντες οίκοι είχαν μεγάλα **stocks** εμπορευμάτων, τα οποία διενεμήθησαν εις τας αγοράς και εμποδίζουν ούτω την εισαγωγήν των ειδών αυτών.

Οι πελάται των καταστημάτων ολιγώστευσαν μέχρις απελπιστικού σημείου και τούτο γίνεται φανερόν εις οιονδήποτε επισκεπτόμενον την αγοράν. Μία δε πρόχειρος έρευνα από τα παραγγελιοδοχικά γραφεία μας πείθει, ότι ηλαττώθησαν αι παραγγελίαι των εμπόρων και θα ελαττωθή ουσιωδώς η εισαγωγή κατά το προσεχές έτος. Η υπόμνησις της Αμερικής με κάμνη να ενθυμηθώ ότι ουσιωδώς ηλλαττώθη και το εξ Αμερικής από των μεταναστών εισαγόμενον χρήμα.

Εκείνο όμως το οποίον θα παίξη τον σπουδαιότερον ρόλον το προσεχές έτος είναι η ψυχολογική κατάστασις, ήτις επηρεάζει κάθε Κύπριον. Κάθε οικογενειάρχης εις την Κύπρον, βλέπων τα εισοδήματα του ελαττούμενα, ως μόνον μέσον προς θεραπείαν βλέπει την οικονομίαν. Η οικονομία δε αύτη θα έχη ως αποτέλεσμα τον περιορισμόν των εισπράξεων των εμμέσων φόρων. Ο ψυχολογικός αυτός παράγων λέγω ότι είναι ο σοβαρώτερος και αν υπάρχη μία διαφορά αντιλήψεων μεταξύ της αισιδοξίας του εντ. Αρχιτελώνου και της απαισιοδοξίας ημών πάντων, είναι ακριβώς ότι ημείς έχομεν αποδείξει εκ της βιοπάλης την οποίαν διάγομεν καθ'ημέραν, τουναντίον δε ο έντ. Αρχιτελώνης έχει την αισιοδοξίαν αποβλέπων εις την ασφάλειαν του καθωρισμένου μισθού του. Πλην τούτου ημείς γνωρίζομεν καλύτερον την κατάστασιν, διότι είμεθα εις άμεσον επαφήν με τας λαϊκάς τάξεις. Δι' όλους αυτούς τους λόγους λέγω ότι φοβούμαι διά το έλλειμμα, ότι δεν θα είναι λ. **70,000** αλλά τουλάχιστον λ. **100,000**.

2ον. Προχωρών εις το **2ον** μερος της ομιλίας μου, λέγω ότι ο προϋπολογισμός αυτός δεν ικανοποιεί το Συμβούλιον αυτό και ότι θα απορροφήση ολόκληρον το αποθεματικόν των λ. **90,000**. Το ποσόν αυτό υπάρχει εκεί ως η εσχάτη ανακούφισις του τόπου εις μίαν μεγάλην θεομηνίαν, ως η πείνα. Και βεβαίως εις στιγμήν που αναγκαζόμεθα να θίξωμεν το ποσόν αυτό είμεθα εις θέσιν να αντιληφθώμεν και τον ανάλογον πανικόν. Φρονώ ότι προτού αποφασίσωμεν να θίξωμεν έστω και μίαν πένναν από το ιερόν αυτό χρήμα των λ.**90,000**, έπρεπε να κάμωμεν πάσαν θυσίαν και

περικοπήν εκ των δαπανών προηγουμένως διότι χωρίς να είναι ανάγκη καταλήξει η Κυβέρνησις εις το συμπέρασμα εις το οποίον κατέληξαν τα αιρετά μέλη, ότι δηλαδή η διοίκησις είναι πολυτελής η οικονομική κατάστασις έπρεπε να εμβάλλη εις την σκέψιν της Κυβερνήσεως την απόφασιν της περικοπής και αναγκαίων ακόμη δαπανών.